

Panij – Broj pet

Razbojnici tvoga naroda: uzdizanje i pad Rima u proroštvu

Jeff Pippenger

2025-03-05

Knjiga proroka Daniela razotkriva izvanredan proročki prikaz, utkajući načelo ponavljanja i proširenja koje se provlači kroz njezina viđenja, od metalnoga kipa u 2. poglavlju do složenih kraljevskih sukoba u 11. poglavlju. Unutar toga okvira pojavljuje se uvjerljiv dokaz: bitka kod Akcija 31. pr. Kr., koja je kulminirala padom Egipta 30. pr. Kr., stoji kao ključno ispunjenje Daniela 11:25, 26, označujući osvit 360-godišnje prevlasti poganskoga Rima.

Daniel 11 započinje usponom i padom carstava nakon smrti Aleksandra Velikoga 323. pr. Kr. Ipak, do 14. retka dolazi do zaokreta. Oko 200. pr. Kr., dok se Antioh III. (Veliki) pripremao za bitku kod Panija protiv dječaka-kralja Ptolemeja V., Rim je intervenirao, ne kao puki promatrač, nego kao „nasilnici iz tvoga naroda“. Zabrinut za osiguranje egipatske opskrbe žitom usred helenističkih previranja, Rim je pokazao svoj utjecaj tijekom Drugoga makedonskog rata (200.–197. pr. Kr.), postavljajući pozornicu za svoju proročku ulogu.

Rimska nadmoć nad Židovima

Premjestimo li se unaprijed do 63. pr. Kr., 16. redak nalazi svoje ispunjenje kada Pompej osvaja Jeruzalem, ulazi u Svetinju nad svetinjama i uspostavlja rimsku vlast nad „slavnom zemljom“. Odatle reci 17 do 22 prate slijed rimskih ličnosti: Pompejeve istočne pohode, osvajanja Julija Cezara i njegovo ubojstvo 44. pr. Kr., vladavinu Augusta Cezara obilježenu nametanjem poreza (zabilježenu u Luki 2,1), koja završava 14. po. Kr., te Tiberija, pod čijom se upravom dogodilo Kristovo raspeće godine 31. po. Kr., kada je „knez Saveza“ bio skršen. Proročka linija od Pompeja u Jeruzalemu do Tita u Jeruzalemu 70. po. Kr. iznosi slijed rimske prevlasti nad Božjim narodom.

Počevši od rimskog generala koji je oskrvnuo Hram pa do završetka kada je rimski general razorio Hram, očituje se potpis Alfe i Omega. Započevši oskrvnućem i završavajući razorenjem, povijesna linija također sadrži oskrvnuće i razorenje Onoga koji je za sebe rekao: „Razvalite ovaj hram i ja ću ga u tri dana podići.“ Istina je sačinjena od prvoga, trinaestoga i posljednjega slova hebrejskog alfabeta, a linija koja počinje s Pompejem i završava s Titom uključuje srednje razorenje Hrama, predstavljeno srednjim od triju križeva koji su bili podignuti točno usred tjedna u kojem je Krist došao potvrditi savez. Stihovi šesnaesti do dvadeset drugi predstavljaju proročku liniju koja nosi potpis istine. Unutar povijesti koju ti stihovi predstavljaju postoji nekoliko važnih proročkih linija, ali primarna tema te linije jest rimska prevlast nad Židovima.

Savezi i ugovori

Redak 23 „ponavlja i proširuje“ vraćajući se na razdoblje od 161. do 158. pr. Kr., kada su Židovi pod Judom Makabejcem sklopili savez s Rimom (1 Makabejcima 8). Time se ističe jedinstvena rimska strategija izgradnje carstva — osvajanje putem ugovora i saveza, metoda različita od onih

njezinih prethodnika. Redak 24 zaključuje ovu fazu, napominjući da će Rim „smišljati svoje namjere protiv utvrda, ali samo za neko vrijeme“.

I nakon saveza sklopljena s njime, postupać će prijevarno; jer će uzaći i osnažiti se s malobrojnim narodom. Ući će mirno čak i u najplodnija mjesta pokrajine; i učinit će ono što nisu učinili njegovi oci, niti oci njegovih otaca; razdijelit će među njima plijen i grabež i bogatstvo; da, smišljat će svoje nakane protiv utvrda, ali samo za neko vrijeme. Daniel 11:23, 24.

Za Vrijeme

Riječ prevedena kao „protiv“ može se razumjeti kao riječ „iz“. Rim svoje naprave predskazuje „iz“. Riječ „iz“ u retku upućuje na grad Rim, političko i vojno srce carstva, kao ishodište njegovih strategija. „Vrijeme“ je proročki 360 godina, počevši od pada Egipta 30. pr. Kr. nakon Akcija, a završavajući godine 330., kada Konstantin napušta Rim radi Konstantinopola.

Stihovi 25 i 26 usmjeravaju pozornost upravo na sam Akcij.

I podignut će svoju silu i svoju hrabrost protiv kralja juga s velikom vojskom; i kralj juga bit će potaknut na boj s vojskom veoma velikom i silnom; ali se neće održati, jer će kovati spletke protiv njega. Da, oni koji se hrane dijelom njegove hrane uništiti će ga, i njegova će vojska preplaviti zemlju; i mnogi će pasti pobijeni. Daniel 11:25, 26.

Godine 31. pr. Kr., Oktavijan je, predstavljajući Rim kao „kralja sjevera“, pokrenuo svoje snage protiv Kleopatrina Egipta, „kralja juga“, u monumentalnom pomorskom sukobu. Antonijeva i Kleopatrina „vrlo velika i moćna vojska“ posrnula je, svladana strateškim „spletkama“ (Agripinim taktikama) i izdajama — otpadništvima Antonijevih saveznika i Kleopatrinim povlačenjem usred bitke. Do 30. pr. Kr. Egipat je postao rimska pokrajina, čime je započela neosporena vladavina poganskoga Rima. To razdoblje od 360 godina, od 30. pr. Kr. do 330., podudara se s rimskom prevlašću usredotočenom u njegovu izvornu utvrdi, sve dok Konstantinov prijenos nije „oborio“ tu utvrdi, kao što proreče Daniel 8,11.

Da, uzvisio se sve do Kneza vojske, i po njemu je ukinuta svagdašnja žrtva, i mjesto njegova Svetišća bilo je oboreno. Daniel 8,11.

Kada je Konstantin napustio grad Rim radi grada Konstantinopola, ostavio je u gradu Rimu vakuum moći, otvoren papinskoj crkvi da preuzme sjedište vlasti koje je predstavljao grad Rim. Taj je čin ispunio drugi redak trinaestoga poglavlja Otkrivenja.

I Zvijer koju vidjeh bijaše slična leopardu, i noge joj bijahu kao u medvjeda, a usta njezina kao usta lavlja; i zmaj joj dade svoju silu i svoje prijestolje i veliku vlast. Otkrivenje 13,2.

U Danielu 8 dvije različite hebrejske riječi, obje prevedene kao „svetište“, razlučuju izvještaj o svetišću u knjizi proroka Daniela. Knjiga proroka Daniela prikazuje ratovanje između Krista i Sotone, kako je oslikano u zemaljskim predstavnicima Krista i Sotone. Babilon, Sotonin zemaljski predstavnik, osvaja Jeruzalem na početku Daniela, a Jeruzalem osvaja Babilon u četrdeset i petom retku jedanaestoga poglavlja. Kraljevstva predstavljena gradom Jeruzalemom i gradom Babilonom

jesu „svetišta sile”. Gradovi Babilon i Jeruzalem oboje su svetišta sile, i oba imaju svoje vlastite hramove unutar grada. Hram Panteon nalazi se u gradu Rimu, a hram u Jeruzalemu njegov je pandan u proročkom izvještaju. Babilon i grad Rim krivotvorine su Jeruzalema.

U Danielu 8 dvije su hebrejske riječi: „miqdash” u 11. retku, gdje mali rog (poganski Rim) obara „mjesto svoga svetišta” (grad Rim), kada se Konstantin 330. godine seli. Druga je riječ „qodesh” u recima 13 i 14, gdje Božje svetište očekuje očišćenje nakon 2300 dana. Premda se obje riječi prevode kao svetište, „miqdash” može označavati ili Božju utvrdu ili pogansku utvrdu, dok se „qodesh” u Bibliji koristi samo za označavanje Božjega svetišta.

U Danielu 11,31 „svetište snage” (grad Rim) biva oskvrnjeno dok barbari i Vandali donose ratovanje u grad Rim. „Mišice” u tom retku započele su s Klodvigom 496. godine i nastavile se sve dok papinski Rim nije u potpunosti uzdigao svoju prevlast 538. godine, kada su Ostrogoti protjerani iz grada.

Proročka linija od Akcija proteže se dalje od 330. „Kitimske lađe” iz retka 30 identificiraju Vandale pod Genserikom, koji su 455. opljačkali Rim, označujući slom Zapadnoga Rima. Tada se uzdiže papinski Rim, vladajući od 538. do 1798.; tijekom 1260 godina, sve dok Napoleonov general Berthier nije zadavanjem „smrtne rane” zarobljavanjem Pija VI. nanio taj udarac. Tristo šezdeset godina poganskoga Rima, od 30. pr. Kr. do 330., zrcali 1260 godina papinskoga Rima, pri čemu svaki započinje kada padne treća prepreka (Egipat, Ostrogoti).

Suvremeni „kralj sjevera” pojavljuje se u 40. retku. Godine 1989. papinstvo, potajno udruženo s Reaganovim SAD-om (simboliziranim kao bojna kola, lađe i konjanici), ruši SSSR, „kralja juga” (ateizam/komunizam). U 41. retku papinstvo osvaja „slavnu zemlju” — pretvarajući protestantski SAD u katolički SAD — dok 42. i 43. redak prepoznaju kako Ujedinjeni narodi, predstavljeni Egiptom, popuštaju trostrukom savezu sastavljenom od Ujedinjenih naroda (zmaja), Vatikana (zvijeri) i Sjedinjenih Američkih Država (lažnoga proroka), usmjeravajući svijet prema Armagedonu. U 45. retku predskazan je svršetak te sile, „i neće biti nikoga da joj pomogne”; njezina rana biva iscijeljena u 41. retku, ali joj je sudbina zapečaćena do 45. retka.

Akcij iz 31. pr. Kr. u središtu je redaka 25 i 26, započinjući 360-godišnju vladavinu Rima iz njegove utvrde-svetišta. Uz redak četrnaesti kao ogradu, prikaz poganskoga Rima od retka šesnaestog pa sve do prijelaza na papinski Rim u retku trideset i prvom predstavlja cjelovitu liniju poganskoga Rima. Ta je linija podijeljena na tri dijela. Redci šesnaest do dvadeset i dva čine liniju rimske prevlasti nad drevnim Izraelom. Redci dvadeset i tri i dvadeset i četiri označuju ono djelo izgradnje carstva kojim se Rim služio osvajajući putem saveza i ugovora u spoju s vojnom silom. Od retka dvadeset i četvrtog pa do posljednjega izraza u retku trideset i prvom proteže se dvodijelna linija koja predstavlja razdoblje u kojem se Rim uzvisio, nakon čega je uslijedio pad.

„Određeno vrijeme” jest završetak 360 godina u godini 330. Redci dvadeset i sedam pa sve do posljednje rečenice retka trideset i jedan, koja određuje kada je papinska vlast, prikazana kao gnusoba pustoši, bila postavljena na prijestolje 538. godine, predstavljaju povijest poganskoga Rima u okviru razdoblja od tri stotine i šezdeset godina vrhovne vlasti, nakon čega slijedi dvjesto i osam godina postupnoga pada.

Stoga „vrijeme” iz dvadeset i četvrtoga retka započinje 31. pr. Kr. pridodanjem kralja juga području kralja sjevera, a završava 330. podjelom kralja sjevera na istok i zapad. Od 330. do 538. paganski Rim postupno se raspada. Različita proročka poistovjećenja povezana s različitim stupnjevima propasti poganskoga Rima proročki su oslonci koji učeniku proroštva omogućuju da prepozna Božju proročku Riječ. U ispunjenju četrnaestoga retka jedanaestoga poglavlja Daniela, Rim uspostavlja viđenje, a jedan od načina na koji to upravo čini jest kroz svoj pad. Redak kaže: „i nasilnici između tvoga naroda uzvisit će se da utvrde viđenje; ali će pasti.”

Kad Rim bude napadnut od lađa Kitimskih, a potom napadne jug, to nije bilo ni kao prije ni kao poslije, jer se od ovoga mjesta nadalje prikazuje pad rimske sile. Prve četiri trube od sedam truba iz Otkrivenja, koje se nalaze u osmom poglavlju, posebno opisuju četiri velike sile koje su naposljetku dovele Zapadni Rim do njegova kraja do 476. godine. Viđenje se uspostavlja kada se odmetnici tvoga naroda uzvise i padnu. Proročko viđenje prikazano je na okviru pada Rima. Zapadni paganski Rim pao je od 330. do 538. godine. Papinski Rim pao je 1798. godine. U povijesti pete i šeste trube Istočni Rim pao je pod osmanske Turke 1453. godine. Ta tri pada dio su viđenja koje se uspostavlja odmetnicima tvoga naroda.

Redak kaže: „I nasilnici iz tvoga naroda uzvisit će se da utvrde viđenje; ali će pasti.” Od 31. pr. Kr. do 330. paganski Rim „uzvisivao se” u svojoj vrhovnoj vlasti nad svijetom. Od 330. do 538. paganski je Rim opadao kako bi priprazio put da se čovjek grijeha ustoliči u hramu Božjem, proglašujući sebe Bogom. Od 538. do 1798. papinska se vlast „uzvisivala”, a 1798. je pala. Od 31. pr. Kr. do 330. Zapadni se Rim „uzvisivao” tvrdeći da je središte Rimskog Carstva, a od 330. do 476. pao je. Godine 330. Konstantin je uzvisio Carigrad kao središte Istočnog Rima, a 1453. Istočni je Rim pao. Razdoblja različitih prikaza Rima svako posjeduje razdoblje u kojem se Rim uzvisuje, nakon kojega slijedi razdoblje koje prikazuje njegov pad, jer „nasilnici iz tvoga naroda uzvisit će se da utvrde viđenje; ali će pasti.”

Hebrejska riječ prevedena kao „razbojnici” bolje se prevodi kao „rušitelji”, jer je to bliže primarnom značenju korijena — probiti se ili razoriti — nego strogo „razbojnici” (što podrazumijeva krađu). Izraz upućuje na one koji razaraju granice, zakone ili saveze, a ne samo da krađu dobra. Rim je rušitelj u biblijskom proročanstvu, premda je u četrnaestom retku preveden kao „razbojnici”. U drugom poglavlju Daniela Rim je željezno kraljevstvo, a zatim je u sedmom poglavlju četvrta zvijer također Rim.

Nakon toga vidjeh u noćnim viđenjima, i gle, četvrta zvijer, strašna i užasna, i silno jaka; i imala je velike željezne zube: proždimala je i satirala, a ostatak gazila svojim nogama; i bijaše različita od svih zvijeri koje bijahu prije nje; i imala je deset rogova. Daniel 7,7.

Četvrta zvijer — koja je Rim — ima „željezne” zube, jer je to isto ono četvrto kraljevstvo koje je u drugom poglavlju prikazano kao željezo. U sedmom retku četvrta zvijer, Rim, „lomi u komade”, a kad lomi u komade, „ostatak gazi svojim nogama”. Zvijer Rima jest željezno kraljevstvo, a obilježje lomljenja u komade i gaženja ostatka predstavlja čin progonstva. Progonstvo navučeno na drevni Izrael bilo je „znak”.

Štoviše, sva će ova prokletstva doći na te, i gonit će te, i stići će te, dok ne budeš uništen; jer nisi poslušao glas Gospoda, Boga svojega, da držiš njegove zapovijedi i njegove uredbe koje ti je zapovjedio. I bit će na tebi za znak i za čudo, i na tvome potomstvu dovijeka. Jer nisi služio Gospodu, Bogu svojem, s radošću i s veselim srcem, zbog obilja svega; zato ćeš služiti svojim neprijateljima, koje će Gospod poslati na te, u gladi, i u žeđi, i u golotinji, i u oskudici svega; i stavit će jaram željezni na tvoj vrat, dok te ne uništi. Gospod će dovesti na te narod izdaleka, s kraja zemlje, brz kao što orao leti; narod čijega jezika nećeš razumjeti; narod okrutna lica, koji neće poštovati starca niti iskazati milost mladomu. Ponovljeni zakon 28:45–50.

Prokletstva nad drevnim Izraelom prouzročena njihovom pobunom jesu „znak i čudo, i na tvome potomstvu dovijeka”. Prokletstvo je trebalo doći na njih po „narodu opaka lica”. Zvijer sa željeznim zubima koja „mrvi i satire, a ostatak gazi nogama” u sedmom poglavlju ujedno je i četvrto kraljevstvo koje proizlazi iz podjele Aleksandrova kraljevstva, i kao što je i kod Mojsija u Ponovljenom zakonu, to je kraljevstvo narod čiji jezik drevni Izrael ne bi razumio. Rimsko kraljevstvo u osmom poglavlju Danielove knjige jest narod opaka lica i narod koji govori drugim jezikom.

A to što je bilo slomljeno, dok su četiri nastala na njegovu mjestu, četiri će kraljevstva ustati iz naroda, ali ne u njegovoj sili. A u posljednje vrijeme njihova kraljevstva, kad prijestupnici navrše mjeru, ustat će kralj drska lica i vješt u zagonetnim izrekama. Daniel 8:22, 23.

„Razbojnici (rušitelji) tvoga naroda“ uspostavljaju viđenje; uzvisuju se i padaju. Četvrto željezno kraljevstvo bio je poganski Rim, koji je vrhovno vladao dok se uzvisivao, ali je njegov konačni pad postao proročko obilježje koje uspostavlja viđenje. Oni su rušitelji jer gaze Božji narod progonstvom.

Ovo ćemo proučavanje nastaviti u sljedećem članku.